

สถานภาพการวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย The Status of Research on Grammaticalization in Thai

ธีรภัทร คำทึง¹ กาญจนา วิชญาปกรณ์²

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพการวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยในประเด็นลักษณะการวิจัย ประเด็นการวิจัย ทฤษฎีการวิจัย ข้อมูลการวิจัย และวิธีการศึกษาข้อมูล โดยศึกษาจากเอกสารที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2563 จำนวน 33 เรื่อง วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะการเขียนเชิงบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า (1) ลักษณะการวิจัยสามารถจำแนกลักษณะการวิจัยได้ 2 กลุ่มตามเกณฑ์การจำแนก ได้แก่ ใช้แกนเวลาเป็นเกณฑ์ในการจำแนก พบ 2 ลักษณะ ได้แก่ การศึกษาภาษาเฉพาะสมัยและการศึกษาภาษาข้ามสมัย ใช้แนวการวิจัยเป็นเกณฑ์ในการจำแนกพบ 3 ลักษณะ ได้แก่ งานวิจัยที่มีจุดเริ่มต้นในการศึกษาจากคำหรือกลุ่มคำต้นแหล่ง งานวิจัยที่มีจุดเริ่มต้นในการศึกษาจากคำหรือกลุ่มคำที่มีการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาแล้ว และงานวิจัยที่มีการกำหนดคำเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาและกำหนดคำเป็นจุดสิ้นสุดในการศึกษา (2) ประเด็นการวิจัย พบการศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำและการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ (3) ทฤษฎีการวิจัย พบทฤษฎีการจำแนกหมวดคำ ได้แก่ ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างของวีนตัน ภาณุพงศ์ (2520) และทฤษฎีไวยากรณ์หน้าที่นิยมแบบลักษณะภาษาของกิฟอน (Givón, 2001) และทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของฮอปเปอร์และทรอกอต (Hopper, & Traugott, 2003) และไฮเนอและคูเตวา (Heine, & Kuteva, 2007) (4) ข้อมูลการวิจัย พบการศึกษาคำและหมวดคำจากเอกสารและฐานข้อมูลออนไลน์ (5) วิธีการศึกษาข้อมูล พบการศึกษาข้อมูลเฉพาะส่วนที่เป็นเนื้อความ 100 หน้าแรกเท่านั้น

คำสำคัญ: สถานภาพการวิจัย, การกลายเป็นคำไวยากรณ์, ไวยากรณ์โครงสร้าง, ไวยากรณ์หน้าที่นิยมแบบลักษณะภาษา

¹ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

E-Mail: theerapat_khumting@hotmail.com

² ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

Abstract

This research aims to study status research of grammaticalization in Thai language in term of research characteristics, research issues, research theories, research data and data compilation methods through documents published in electronics database between 1994 and 2020 totaling 33 titles. The descriptive analysis is applied. The findings reveal that: 1) Research characteristics into 2 groups according to the classification criteria are (1) Using time as a criterion: synchronic study and diachronic study (2) Using the research guideline classified: research that has begun to study from word or phrase origin, study from word and grammaticalization, and research that are defined words with starting and ending 2) Research issues: studies on grammatical functions, semantic aspects and grammaticalization 3) Research theories find theories on word classes including structure grammar theory of Wijin Panupong (1977), functional-typological grammar of Givón (2001) and grammaticalization theory of Hopper, & Traugott (2003) and Heine, & Kuteva (2007) 4) Research data find word and word categories from documents and online database and 5) The way to study found the first 100 pages of study specific information.

Keywords: The Status of Research, Grammaticalization, Structure Grammar, Functional - typological Grammar

บทนำ

การกลายเป็นคำไวยากรณ์ (grammaticalization) บัญญัติขึ้นครั้งแรกใน ค.ศ. 1912 โดย อันตวน เมยเลท (Antoine Meillet, อ้างถึงใน กิ่งกาญจน์ เทพกาญญา, 2559) ว่าเป็นกระบวนการที่คำเคยเป็นคำอิสระและมีความหมายเชิงเนื้อหาได้เปลี่ยนแปลงกลายเป็นคำที่มีคุณสมบัติทางไวยากรณ์ ซึ่งต่อมานักภาษาศาสตร์หันมาสนใจศึกษาเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์มากขึ้นและได้ให้คำนิยามเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ไว้เป็นไปในทางเดียวกัน เช่น ไฮเนอและเรห์ (Heine, & Reh, 1984) ให้ความหมายของการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ว่าเป็นวิวัฒนาการที่หน่วยภาษาได้สูญเสียลักษณะความหลากหลายทางความหมาย ความโดดเด่นทางการใช้ภาษาและอิสรภาพทางวากยสัมพันธ์ไป นอกจากนี้ฮอปเปอร์และทรอกอต (Hopper, & Traugott, 2003) ให้ความหมายของการกลายเป็นคำไวยากรณ์ว่า เป็นกระบวนการที่คำเนื้อความและหน่วยสร้างแสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ในบางบริบทของภาษาและได้พัฒนาต่อมาจนกลายมามีหน้าที่ทางไวยากรณ์ไป ซึ่ง

การศึกษาเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์ได้รับความสนใจและความนิยมาตลอดตั้งแต่ช่วงศตวรรษที่ 19

ในประเทศไทยพบว่า มีงานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยจำนวนหนึ่ง ทั้งระดับดุขฎฐิบัณฑิตและระดับมหาบัณฑิต เช่น “กระบวนการที่คำกริยากลายเป็นคำบุพบทในภาษาไทย” ของจรัสดาว อินทรทัศน์ (2539) วิทยานิพนธ์ระดับดุขฎฐิบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “การศึกษาคำบุพบทที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย” ของราตรี แจ่มนิยม (2546) วิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร “พัฒนาการของคำว่า เป็น ในภาษาไทย” ของสุริเนตร จรัสรุ่งเกียรติ (2555) วิทยานิพนธ์ระดับดุขฎฐิบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “การศึกษาเชิงประวัติหน้าที่ไวยากรณ์และความหมายของคำว่า อัน” ของวิยะดา มีศรี (2562) วิทยานิพนธ์ระดับดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งปัจจุบันยังมีนักวิจัยที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ถือว่างานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยได้รับความสนใจจากนักภาษาและภาษาศาสตร์เป็นอย่างดี

จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้นพบว่า ยังไม่พบผู้ใดรวบรวมสถานภาพการวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย พบเพียงแต่งานวิจัยที่รวบรวมสถานภาพการวิจัยเกี่ยวกับภาษาและภาษาศาสตร์ ได้แก่ งานของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2537) ที่ศึกษา “สถานภาพงานวิจัยภาษาศาสตร์ในประเทศไทย” งานของศุภชัย ติระวิชัย (2561) ที่ศึกษา “สถานภาพงานวิจัยอุปลักษณเชิงมนทัศน์ในภาษาไทย” งานของชนิษฐา ใจมน (2562) ที่ศึกษา “การสังเคราะห์และแนวโน้มการทำงานวิจัยด้านภาษาศาสตร์สังคม” งานของจินดา วรรณรัตน์ (2563) ที่ศึกษา “สถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาภาษาในงานวิทยานิพนธ์ไทยช่วงทศวรรษ พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2560” งานของธีรภัทร คำทัง (2563ก) ที่ศึกษา “สถานภาพการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้ภาษาไทย” ดังกล่าวมีเพียงงานวิจัยของสมทรง บุรุษพัฒน์ (2537) และจินดา วรรณรัตน์ (2563) ที่กล่าวถึงการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย หากไม่ได้เป็นการศึกษาประเด็นดังกล่าวอย่างละเอียด เนื่องจากเน้นศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับภาษาและภาษาศาสตร์ในภาพรวม ไม่ได้เน้นศึกษาเฉพาะการวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจรวบรวมข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ โดยมุ่งศึกษางานวิจัยจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย เพื่อให้เห็นภาพรวมของการทำวิจัยในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะการวิจัย ประเด็นการวิจัย ทฤษฎีการวิจัย ข้อมูลการวิจัย และวิธีการศึกษาข้อมูล อันจะทำให้ผู้วิจัยเห็นสภาพการวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ เพื่อทราบประเด็นที่มีการศึกษาไปแล้ว ประเด็นที่นักวิจัยให้ความสนใจ และแนวโน้มการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัย นิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจในการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสถานภาพการวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยในประเด็นลักษณะการวิจัย ประเด็นการวิจัย ทฤษฎีการวิจัย ข้อมูลการวิจัย และวิธีการศึกษาข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. แหล่งข้อมูล

เอกสารที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2563 ประกอบด้วยวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัยที่ปรากฏในฐานข้อมูลงานวิจัย ThaiLIS (Thai Library Intergrated System) และบทความวิชาการที่เผยแพร่ทางวารสารวิชาการในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) รวมจำนวน 33 เรื่อง

2. วิธีการเก็บข้อมูล

รวบรวมข้อมูลเอกสารที่เผยแพร่ในฐานข้อมูลในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตั้งแต่ พ.ศ. 2537 - พ.ศ. 2563 แบบการค้นหาเบื้องต้น (Basic Search) โดยกำหนดคำศัพท์เพื่อสืบค้น จำนวน 2 คำ ได้แก่ “การกลายเป็นคำไวยากรณ์” และ “grammaticalization” วิธีการคัดเลือกข้อมูลจะมุ่งศึกษาจากงานวิจัยฉบับสมบูรณ์เป็นหลัก หากไม่พบฉบับสมบูรณ์ผู้วิจัยจึงศึกษาจากบทความวิจัยที่เผยแพร่ในวารสารวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลจากวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัยที่ปรากฏในฐานข้อมูลงานวิจัย ThaiLIS (Thai Library Intergrated System) จำนวน 24 เรื่อง และบทความวิชาการที่เผยแพร่ทางวารสารวิชาการในฐานข้อมูลศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre: TCI) จำนวน 9 เรื่อง รวมจำนวนทั้งสิ้น 33 เรื่อง

3. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพในลักษณะการเขียนเชิงบรรยาย (descriptive) ที่ได้จากการศึกษางานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย โดยการจำแนกออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ลักษณะการวิจัย ประเด็นการวิจัย ทฤษฎีการวิจัย ข้อมูลการวิจัย และวิธีการศึกษาข้อมูล

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย จำนวน 33 เรื่อง โดยศึกษาทั้งสิ้น 5 ประเด็น ได้แก่ ลักษณะการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ทฤษฎีการวิจัย ข้อมูลการวิจัย และวิธีการศึกษาข้อมูล ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ลักษณะการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย ผู้วิจัยจำแนกลักษณะการวิจัยได้ 2 กลุ่มตามเกณฑ์การจำแนก ได้แก่ การใช้แกนเวลาเป็นเกณฑ์ในการจำแนก และการใช้แนวการวิจัยเป็นเกณฑ์ในการจำแนก รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) การใช้แกนเวลาเป็นเกณฑ์ในการจำแนก เป็นการจำแนกงานวิจัยโดยใช้ช่วงระยะเวลาหรือสมัยของข้อมูลที่ศึกษาในการจำแนก จากการจำแนกลักษณะการวิจัยโดยใช้แกนเวลา ผู้วิจัยจำแนกลักษณะการวิจัยได้ 2 กลุ่ม ได้แก่ การศึกษาเฉพาะสมัย (synchronic study) และการศึกษาข้ามสมัย (diachronic study) (กึ่งกาญจน์ เทพกาญญา, 2559) รายละเอียด ดังต่อไปนี้

(1) การศึกษาเฉพาะสมัย เป็นการศึกษาคำรูปหนึ่งในฐานะคำหลายความหมายหรือคำหลายหน้าที่ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง พบบางงานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยกลุ่มที่ศึกษาภาษาเฉพาะสมัย จำนวน 17 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของโสภณวรรณ แสงไชย (2537) ศึกษา “กริยารอง ขึ้น และ ลง ในภาษาไทย” ชัชวดี ศรีลัมพ์ (2538) ศึกษา “การศึกษา มโนทัศน์ของคำว่า เข้า” จรัสดาว อินทรทัศน์ (2539) ศึกษา “กระบวนการที่คำกริยากลายเป็นคำบุพบทในภาษาไทย” นันทริยา ลำเจียกเทศ (2539) ศึกษา “คำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชในภาษาไทยล้านนา” กาจบัณฑิต วงศ์ศรี (2547) ศึกษา “เครือข่ายความหมายของคำว่า ออก ในภาษาไทย” รุ่งทิพย์ รัตนภานุสร (2549) ศึกษา “การขยายความหมายของคำกริยาแสดงการรับรู้ด้วยตาในภาษาไทย” จิรัชย์ หิรัญรัตน์ (2550) ศึกษา “การศึกษาความหมายของคำว่า เอา ในภาษาไทย” มนต์ชัย เดชะพิพัฒน์สกุล (2552) ศึกษา “การศึกษาคำว่า ได้ ในภาษาไทย” สุวดี นาสวัสดิ์ (2552) ศึกษา “ระบบการให้เกียรติที่สะท้อนจากคำขึ้นต้น คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 คำลงท้าย และคำรับในราชาศัพท์ไทย” กนกวรรณ วาริเขตต์ (2556) ศึกษา “การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำสรรพนามบุรุษที่ 1 ในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์” นพวรรณ เมืองแก้ว (2556) ศึกษา “คำแสดงการขอร้องในภาษาไทย : การศึกษาตามแนวทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์” วรลักษณ์ วีระยุทธ (2556) ศึกษา “การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า ไป ในภาษาไทย” ศุภชัย ต๊ะวิชัย (2557) ศึกษา “มโนทัศน์พื้นที่ในภาษาไทย : กรณีศึกษาคำว่า หลัง ที่ปรากฏในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม” ขาวินิ มณีนาวาชัย (2559) ศึกษา “การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำกริยา ไป เป็นคำบ่งชี้ทัศนภาวะ” สุทธิรักษ์ บุรพาศิริวัฒน์ (2560) ศึกษา “กระบวนการขยายความหมายของคำว่า เสือก ในภาษาไทย” กรชนก นันทนก (2562) ศึกษา “หน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า ค่อย ที่ปรากฏใช้ในภาษาไทย” ธีรภัทร คำทิ้ง (2563ข) ศึกษา “หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำว่า ชี้ ที่ปรากฏในภาษาไทยปัจจุบัน”

จากงานวิจัยข้างต้น แม้ว่าจะเป็นการศึกษาภาษาเฉพาะสมัยเหมือนกัน แต่งานวิจัยดังกล่าวมีลักษณะที่แตกต่างกันในรายละเอียด กล่าวคือ พบบางงานวิจัยที่เป็นการศึกษาภาษาโบราณจำนวน 1 เรื่อง คืองานวิจัยของนันทริยา ลำเจียกเทศ (2539) ศึกษา “คำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชในภาษาไทยล้านนา” ส่วนงานที่เหลือจำนวน 16 เรื่อง ล้วนเป็นการศึกษาภาษาสมัยปัจจุบันทั้งสิ้น

(2) การศึกษาข้ามสมัยหรือการศึกษาเชิงประวัติ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเก็บจากแหล่งข้อมูลต่างสมัยหรือต่างเวลากัน โดยย้อนศึกษาในอดีตเท่าที่มีเอกสารเป็นหลักฐานปรากฏอยู่ ซึ่ง

นักวิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละสมัย แล้วนำผลจากการวิเคราะห์มาเปรียบเทียบกันเพื่อพัฒนาการหรือความเปลี่ยนแปลงของข้อมูลในแต่ละสมัย พบงานวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยกลุ่มที่ศึกษาข้ามสมัย จำนวน 16 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของไพทยา มีสัตรู (2540) ศึกษา “คำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย” มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์ (2546) ศึกษา “เชิงประวัติของคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว” ราตรี แจ่มนิยม (2546) ศึกษา “คำบุพบทที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย” ปิ่นกาญจน์ วัชรปาลณ (2548) ศึกษา “อยาก : การศึกษาเชิงประวัติ” อิศเรศ ดลเพ็ญ (2550) ศึกษา “เปรียบเทียบคำว่า เอา ในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัยปัจจุบัน” สุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ (2551) ศึกษา “ยัง : การศึกษาเชิงประวัติ” เมธาวิ ยุทธพงษ์ธาดา (2555) ศึกษา “การขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า ตัว ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึง พ.ศ.2551” กรองกานต์ รอดพันธ์ (2555) ศึกษา “ถึง : การศึกษาเชิงประวัติ” สุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ (2555) ศึกษา “พัฒนาการของคำว่า เป็น ในภาษาไทย” นพรัฐ เสน่ห์ (2556) ศึกษา “การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของ ด้วย” นิดา จำปาทิพย์ (2557) ศึกษา “พัฒนาการของคำบอกปฏิเสธ บ่ มิ ไป ไม่” สันต์ธวัช ธัญวงศ์ (2557) ศึกษา “กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำ ไว้” สิรีมาศ มาศพงศ์ (2557) ศึกษา “ย้อนพินิจชีวิตคำบริภาษ : จาก พี่อ้าย สู่ ไอ้พี่บ้า” อันธิกา ธรรมนิยม (2558) ศึกษา “เชิงประวัติของคำ ไหน” ภกภท เทียมทัน (2561) ศึกษา “พัฒนาการของคำว่า บน ในภาษาไทย” ทัดดาว รักมาก (2562) ศึกษา “วิวัฒนาการการใช้คำว่า แก่ ในภาษาไทย” วิยะดา มีศรี (2562) ศึกษา “เชิงประวัติหน้าที่ไวยากรณ์และความหมายของคำว่า อัน”

งานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ที่ศึกษาข้ามสมัย มีการแบ่งสมัยของข้อมูลภาษาพิจารณาจากตัวภาษาเป็นเกณฑ์ ไม่ได้กำหนดสมัยของภาษาโดยถือสมัยทางประวัติศาสตร์ ซึ่งการแบ่งสมัยจะเป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงของคำหรือหมวดคำนั้น ๆ ในงานวิจัยแต่ละเรื่องจึงมีการแบ่งสมัยข้อมูลที่ศึกษาแตกต่างกัน เช่น กรองกานต์ รอดพันธ์ (2556) แบ่งข้อมูลที่ศึกษาออกเป็น 6 สมัย ได้แก่ (1) สมัยสุโขทัย (2) สมัยอยุธยา (3) สมัยรัชกาลที่ 1-3 (4) สมัยรัชกาลที่ 4-5 (5) สมัยรัชกาลที่ 6-8 (6) สมัยรัชกาลที่ 9 นิดา จำปาทิพย์ (2557) แบ่งข้อมูลที่ศึกษาออกเป็น 7 สมัย ได้แก่ (1) สมัยสุโขทัย (2) สมัยอยุธยาตอนต้น (3) สมัยอยุธยาตอนกลาง (4) สมัยอยุธยาตอนปลายและธนบุรี (5) สมัยรัชกาลที่ 1-3 (6) สมัยรัชกาลที่ 4-6 (7) สมัยรัชกาลที่ 7-9

2) การใช้แนวการวิจัยเป็นเกณฑ์ในการจำแนก เป็นการจำแนกงานวิจัยโดยพิจารณาจากแนวการวิจัยจากจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการศึกษาข้อมูล จากการจำแนกลักษณะการวิจัยโดยใช้แนวการวิจัย ผู้วิจัยจำแนกลักษณะการวิจัยได้ 3 กลุ่ม รายละเอียด ดังต่อไปนี้

(1) งานวิจัยที่มีจุดเริ่มต้นในการศึกษาจากคำหรือกลุ่มคำต้นแหล่ง เพื่อศึกษาว่าคำหรือกลุ่มคำต้นแหล่งนั้นกลายไปเป็นคำไวยากรณ์ที่มีหน้าที่ใด งานวิจัยลักษณะนี้พบ 26 เรื่อง เช่น งานของนันทริยา ลำเจียกเทศ (2539) ศึกษา “คำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชในภาษาไทยล้านนา” ซึ่งเป็นงานวิจัยที่มีจุดเริ่มต้นในการศึกษาจากกลุ่มคำต้นแหล่ง ส่วน

เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา (2555) ศึกษา “การขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า ตัว ตั้งแต่สมัยสุโขทัย ถึง พ.ศ.2551” เป็นงานวิจัยที่มีจุดเริ่มต้นในการศึกษาจากคำต้นแหล่ง

(2) งานวิจัยที่มีจุดเริ่มต้นในการศึกษาจากคำหรือกลุ่มคำที่มีการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาแล้ว เพื่อศึกษาว่าคำหรือกลุ่มคำนั้นกลายมาจากคำใดและผ่านกระบวนการเปลี่ยนแปลงอย่างไร งานวิจัยลักษณะนี้พบ 6 เรื่อง เช่น งานของสุวดี นาสวัสดิ์ (2552) ศึกษา “ระบบการให้เกียรติที่สะท้อนจากคำขึ้นต้น คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 คำลงท้าย และคำรับในราชาศัพท์ไทย” กนกวรรณ วารีเขตต์ (2556) ศึกษา “การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำสรรพนามบุรุษที่ 1 ในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์”

(3) งานวิจัยที่มีการกำหนดคำเป็นจุดเริ่มต้นในการศึกษาและกำหนดคำเป็นจุดสิ้นสุดในการศึกษา หรือเป็นงานวิจัยที่มีการกำหนดคำที่เฉพาะเจาะจงทั้งต้นทางและปลายทางของการศึกษากระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ เพื่อศึกษากระบวนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นระหว่างการกลายเป็นคำไวยากรณ์และคำเป้าหมาย งานวิจัยลักษณะนี้พบเพียง 1 เรื่อง ได้แก่ งานของสิริมาศ มาศพงศ์ (2557) ศึกษา “ย้อนพินิจชีวิตคำปริภาษ : จาก พี่อ้าย สู่ ไอ้พี่บ้า”

2. ประเด็นการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย ผู้วิจัยพบประเด็นการวิจัยที่นักวิจัยได้ศึกษาในงานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย 2 ประเด็น ได้แก่ การศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำ และการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำ จากงานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยพบว่า งานวิจัยทั้ง 33 เรื่อง มีการศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำที่ศึกษาทุกงาน เนื่องจากการที่จะศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ต้องใช้ข้อมูลการจำแนกหมวดคำซึ่งต้องศึกษาจากหน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำนั้น ๆ

2) การศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ จากงานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยพบประเด็นที่นักวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ 3 ประเด็น ได้แก่

ประเด็นแรก ศึกษา “กระบวนการ” ของการกลายเป็นคำไวยากรณ์ พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ศึกษากระบวนการเปลี่ยน 2 ด้าน ได้แก่ กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางวากยสัมพันธ์และกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางอรรถศาสตร์ พบงานวิจัยเพียง 2 เรื่องที่ศึกษาเฉพาะกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางอรรถศาสตร์อย่างเดียว ได้แก่ งานของไพทยา มีสัจย์ (2540) และงานของปิ่นกาญจน์ วัชรปาลณ (2548)

ประเด็นที่สอง ศึกษา “ปัจจัย” ที่ทำให้คำหลักกลายเป็นคำไวยากรณ์ พบงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นดังกล่าว 3 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของนันทริยา ลำเจียกเทศ (2559) และรุ่งอรุณ

ทีฆฆุณหเถียร (2545) นพรัฐ เสน่ห์ (2556) ซึ่งงานวิจัยทั้ง 3 เรื่องนี้ศึกษาประเด็น “ปัจจัย” ควบคู่ไปกับเรื่องกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์

ประเด็นสุดท้าย ศึกษา “เส้นทาง” การกลายเป็นคำไวยากรณ์ พบงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นดังกล่าว 5 เรื่อง ซึ่งศึกษาควบคู่ไปกับเรื่องกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ได้แก่ สุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ (2551) สุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ (2555) นพรัฐ เสน่ห์ (2556) สันต์ธวัช ธัญวงศ์ (2557) วิยะดา มีศรี (2562)

จากประเด็นการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ พบประเด็นกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์เป็นประเด็นหลักที่มีการศึกษาในวิจัยทุกเรื่อง นอกจากนี้มีงานวิจัยบางเรื่องข้างต้น ได้ศึกษาปัจจัยที่ทำให้คำหลักกลายเป็นคำไวยากรณ์และศึกษาเส้นทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์ควบคู่ไปกับเรื่องกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์

3. ทฤษฎีการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย ผู้วิจัยพบทฤษฎีที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกได้ 2 ทฤษฎีหลักตามประเด็นที่นักวิจัยได้ศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีการจำแนกหมวดคำ และทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) ทฤษฎีการจำแนกหมวดคำ ในงานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ นักวิจัยได้จำแนกหมวดคำเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์การกลายเป็นคำไวยากรณ์ จากการศึกษาพบว่า นักวิจัยได้ใช้ทฤษฎีในการจำแนกหมวดคำด้วยเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์และเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ ผู้วิจัยพบทฤษฎีในการจำแนกหมวดคำในงานวิจัย 2 ทฤษฎีหลัก ได้แก่ (1) ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างตามเกณฑ์ของวิจินต์ ภาณุพงศ์ (2520) ที่จำแนกหมวดคำตามตำแหน่งของคำที่ปรากฏโดยใช้กรอบประโยคทดสอบที่ปรากฏในหนังสือโครงสร้างภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์ (2) ทฤษฎีไวยากรณ์หน้าที่นิยมแบบลักษณะภาษาของกิฟอน (Givón, 2001) ซึ่งเห็นว่าหมวดคำแต่ละหมวดไม่ได้จำแนกออกจากกันอย่างเด็ดขาดแต่สมาชิกทั้งหมดในหมวดคำ มีลักษณะตามหมวดคำนั้น ๆ ไม่เท่ากัน การจำแนกหมวดคำจึงไม่ใช่เกณฑ์ใดเกณฑ์หนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ทางอรรถศาสตร์ ใช้จำแนกคำตามชนิดความหมาย เกณฑ์ทางหน่วยคำ ใช้จำแนกคำไม่อิสระ ตามแนวโน้มการไปปรากฏเป็นหน่วยคำเดียวกับคำในหมวดหมู่ต่าง ๆ เกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ ใช้จำแนกตามตำแหน่งโดยทั่วไปของคำในประโยค

จากการจำแนกหมวดคำในงานวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ สามารถจำแนกงานวิจัยตามการใช้ทฤษฎีไวยากรณ์เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มแรก งานวิจัยกลุ่มที่ใช้ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างในการวิเคราะห์ข้อมูลเพียงหนึ่งทฤษฎี เช่น งานวิจัยของสุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ (2551) ศึกษา “ยัง : การศึกษาเชิงประวัติ” นพรัฐ เสน่ห์ (2556) ศึกษา “การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของ ด้วย”

กลุ่มที่สอง งานวิจัยกลุ่มที่ใช้ทฤษฎีไวยากรณ์หน้าที่นิยมแบบลักษณะภาษาในการวิเคราะห์ข้อมูลเพียงหนึ่งทฤษฎี เช่น วิยะดา มีศรี (2562) ศึกษา “การศึกษาเชิงประวัติหน้าที่ไวยากรณ์และ

ความหมายของคำว่า อัน” อธิบาย คำที่ (2563ข) ศึกษา “หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของ คำว่า ชี ที่ปรากฏในภาษาไทยปัจจุบัน”

กลุ่มที่สาม งานวิจัยกลุ่มที่ใช้ทั้งทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างและทฤษฎีไวยากรณ์หน้าที่นิยม แบบลักษณะภาษาในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากนักวิจัยกลุ่มนี้เห็นว่าการใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งไม่สามารถจำแนกหมวดคำนั้น ๆ ได้ โดยจะมีการใช้ทั้งทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างในการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นเบื้องต้น หากกรอบประโยคไม่สามารถจำแนกหมวดคำได้ จึงมีการใช้ทฤษฎีไวยากรณ์หน้าที่นิยม แบบลักษณะภาษาในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น งานของจรัสดาว อินทรทัศน์ (2539) ศึกษา “กระบวนการที่คำกริยากลายเป็นคำบุพบทในภาษาไทย” สันต์ธวัช ธัญวงศ์ (2557) “กระบวนการ กลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำ ไว้”

2) ทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ในการวิเคราะห์การกลายเป็นคำไวยากรณ์ นักวิจัยทุกคนได้ใช้ทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของฮอปเปอร์และทรอกอต (Hopper, & Traugott, 2003) ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการทำให้มีความหมายใหม่ การสูญเสียสมบัติของหมวด คำเดิม การเลือกเจาะจง การแยกตัว การนำมาใช้ใหม่ มีเพียงงานวิจัยของสุรินทร์ จรัสจรวงเกียรติ (2555) ศึกษา “พัฒนาการของคำว่า เป็น ในภาษาไทย” เพียงงานเดียวที่ใช้ทฤษฎีการกลายเป็นคำ ไวยากรณ์ของไฮเนอและคูเทวา (Heine, & Kuteva, 2007) ซึ่งประกอบด้วย กระบวนการขยาย บริบทการปรากฏ การที่ความหมายจางลง การสูญเสียสมบัติของหมวดคำเดิม การกร่อนเสียง ซึ่ง นักวิจัยเห็นว่าทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของไฮเนอและคูเทวา (Heine, & Kuteva, 2007) เป็นทฤษฎีที่ครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงภาษาในทุกระดับและเป็นลำดับขั้นมากกว่าทฤษฎีการ กลายเป็นคำไวยากรณ์ของฮอปเปอร์และทรอกอต (Hopper, & Traugott, 2003)

4. ข้อมูลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย จำนวน 33 เรื่อง ผู้วิจัยจำแนกข้อมูลที่นักวิจัยใช้ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ การศึกษาคำเดียวและการศึกษากลุ่มหรือ หมวดคำ รายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) การศึกษาคำเดียว พบวิจัยจำนวน 22 เรื่อง ได้แก่ งานวิจัยของทตดาว รักมาก (2562) ศึกษา “วิวัฒนาการการใช้คำว่า แก่ ในภาษาไทย” จิรัช หิรัญรัตน์ (2550) ศึกษา “ความหมาย ของคำว่า เอา ในภาษาไทย” นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาคำว่า “เข้า” “ออก” “เอา” “ได้” “ไป” “หลัง” “เลือก” “ค่อย” “ชี้” “อยาก” “ยัง” “ตัว” “ถึง” “เป็น” “ด้วย” “ไว้” “พี่อ้าย” “ไหน” “อัน”

2) การศึกษากลุ่มหรือหมวดคำ พบวิจัยจำนวน 11 เรื่อง เช่น มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์ (2546) ศึกษา “เชิงประวัติของคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว” กนกวรรณ วาริเขตต์ (2556) ศึกษา “การ กลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำสรรพนามบุรุษที่ 1 ในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์” นอกจากนี้ยังมี งานวิจัยที่ศึกษากลุ่มหรือหมวดคำ ได้แก่ “กลุ่มคำกริยารอง ขึ้น ลง” “กลุ่มคำกริยาที่กลายเป็นคำ

บุพพท” “กลุ่มคำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืช” “กลุ่มคำกริยาแสดงการรับรู้ด้วยตา” “กลุ่มคำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2 คำลงท้าย และคำรับในราชาศัพท์ไทย” “กลุ่มคำแสดงการขอร้อง” “กลุ่มคำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยา” “กลุ่มคำบุพพทที่กลายมาจากคำกริยา” “กลุ่มคำบอกปฏิเสธ บ่ มิ ไป ไม่”

จากการศึกษาข้อมูลการวิจัยทั้งสองกลุ่มพบทั้งลักษณะการศึกษาเฉพาะสมัยและการศึกษาข้ามสมัย โดยปรากฏแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 2 แหล่งข้อมูลหลัก ได้แก่ เอกสารฐานข้อมูลออนไลน์ที่รวบรวมเอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

5. วิธีการศึกษาข้อมูล

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย ผู้วิจัยพบวิธีการศึกษาข้อมูลในงานวิจัย โดยที่นักวิจัยศึกษางานเขียนที่เป็นร้อยแก้วเท่านั้น เนื่องจากงานเขียนประเภทร้อยกรองมีหลักเกณฑ์ในการแต่งตามฉันทลักษณ์ ซึ่งนักวิจัย เช่น สุรีเนตร จรัสจรัสเกียรติ (2555) วิยะดา มีศรี (2562) เห็นว่าลักษณะภาษาที่ใช้บางครั้งมีการดัดแปลงให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ที่บังคับ โดยอาจเป็นลักษณะภาษาที่ไม่ปรากฏใช้จริงในการสื่อสารก็ได้ และนักวิจัยมีการกำหนดจำนวนหน้าของเอกสารที่ใช้ในการศึกษา คือ หากเอกสารมีไม่ถึง 100 หน้า นักวิจัยจะทำการศึกษาเอกสารทั้งหมด ในกรณีที่เอกสารนั้นมีจำนวนหน้าตั้งแต่ 100 หน้าขึ้นไป จะเก็บข้อมูลเฉพาะส่วนที่เป็นเนื้อความ 100 หน้าแรกเท่านั้น เนื่องจากจำนวนหน้าดังกล่าวสามารถเป็นตัวแทนการใช้ภาษาได้ ซึ่งโดยภาพรวมของงานวิจัยทุกเล่มเมื่อเก็บข้อมูลตามเกณฑ์แล้วจะได้ข้อมูลเอกสารจำนวนประมาณ 1,000 หน้า ต่อช่วงสมัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย พบงานวิจัยที่มีการเผยแพร่จำนวน 33 เรื่อง โดยพบว่ามีงานวิจัยครั้งแรกเมื่อพ.ศ. 2537 คืองานวิจัยของโสภารัตน แสงไชย ศึกษา “กริยารอง ขึ้น และ ลง ในภาษาไทย” ซึ่งมีนักวิจัยศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยอย่างต่อเนื่อง ทั้งการศึกษาเฉพาะสมัยและการศึกษาข้ามสมัย เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษารูปคำโดดซึ่งมีบทบาทสูงในปรากฏการณ์การกลายเป็นคำไวยากรณ์ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ประการแรก ในช่วงแรกงานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยเป็นงานวิจัยของระดับดุษฎีบัณฑิต ซึ่งต่อมาได้มีการศึกษาการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยเป็นวงกว้างมากขึ้นทั้งระดับมหาบัณฑิตและบทความที่ไม่ได้วิจัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการสำเร็จการศึกษา โดยมีนักวิจัยในหลายสถาบันอุดมศึกษาที่มีการผลิตผลงานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทย เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แสดงให้เห็นแนวโน้มของการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากพบการทำวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์

ถึงปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงความสนใจของนักวิจัยที่ให้ความสนใจในการทำวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์เพิ่มขึ้น

ประการที่สอง แม้ว่างานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยพบทั้งระดับดุขภูษัณษิต และระดับมหำษัณษิต แต่รำยละเอียดและควำมเข้มขัณของวิจัยทั้งสองระดับมีความแตกต่างกัน จากการสังเครำะห์ข้อมูลผู้วิจัยพบว่ำ งานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยของระดับดุขภูษัณษิต มุ่งศึกษำคำหรือหมวดคำชำมสมัยและเป็นคำที่มีความเป็นไวยากรณ์สูง เช่น สุริเนตร จรัสจรวงเกียรติ (2555) ศึกษา “พัฒนำการของคำว่ำ เป็น ในภาษาไทย” แม้เป็นการศึกษำคำเดียว แต่เป็นการศึกษำชำมสมัยและศึกษำคำที่มีความเป็นไวยากรณ์สูง นิดำ จำปำทิพย์ (2557) ศึกษา “พัฒนำการของคำบอกปฏิเสธ บ่ มิ ไป ไม่” ซึ่งเป็นการศึกษำหมวดคำแบบชำมสมัย แตกต่างกับงานวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยของระดับมหำษัณษิตที่มุ่งศึกษำคำชำมสมัย แต่เป็นคำที่มีความเป็นไวยากรณ์น้อย หำกเป็นการศึกษำหมวดคำก็เป็นการศึกษำเฉพาะสมัยเท่านั้น เช่น งานวิจัยของสัณห์วัช ธัญวงษ์ (2557) “กระบวนกำรกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำไว้” ถึงจะเป็นการศึกษำชำมสมัย แต่เป็นการศึกษำคำที่มีความเป็นไวยากรณ์น้อย กนกวรรณ วาริเขตต์ (2556) ศึกษา “กำรกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำสรรพนำนบุรุษที่ 1 ในภาษาไทยสมัยรัตนโกสินทร์” ที่เป็นงานวิจัยที่ศึกษำหมวดคำ แต่ศึกษำเฉพาะสมัยเท่านั้น

ผลการศึกษำดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจำกสะท้อนให้เห็นสภำพการวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ในประเด็นที่มีการศึกษำไปแล้ว และประเด็นที่นักวิจัยให้ควำมสนใจ และแนวโน้มนำของการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งข้อมูลจะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัย นิสิต นักศึกษำที่มีความสนใจในการศึกษำเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

ควรมำผลการวิจัยในประเด็นลักษณะการวิจัย ประเด็นการวิจัย ทฤษฎีการวิจัย ข้อมูลการวิจัย และวิธีการศึกษำข้อมูลไปใช้อย่างละเอียดและลุ่มลึก อันจะทำให้เห็นสภำพการวิจัยเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ ได้แนวทางในศึกษำการกลายเป็นคำไวยากรณ์ และไม่เกิดควำมซ้ำซ้อนในประเด็นที่ศึกษำ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภำษำถิ่นยังมีน้อย ควรมีการศึกษำประเด็นดังกล่าว ซึ่งนักภำษำศำสตร์ให้ควำมสนใจกับกำรศึกษำภำษำถิ่นเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจำกในปัจจุบันภำษำถิ่นเกิดสภำวะวิกฤตทงภำษำ (สุวิไล เปรมศรีรัตน, 2556) หำกมีการศึกษำจะเป็นประโยชน์ต่อวงกำรศึกษำเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์เป็นอย่างยิ่ง

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ วารีเขตต์. (2556). การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำสรรพนามบุรุษที่ 1 ในภาษาไทย
สมัยรัตนโกสินทร์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กรชนก นันทกนก. (2562). การศึกษาหน้าที่ทางไวยากรณ์ของคำว่า ค่อย ที่ปรากฏใช้ในภาษาไทย.
วารสารมังรายสาร, 7(1), 1-12.
- กรองกานต์ รอดพันธ์. (2555). ถึง : การศึกษาเชิงประวัติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กาบบัณฑิต วงศ์ศรี. (2547). เครือข่ายความหมายของคำว่า ออก ในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- กึ่งกาญจน์ เทพกาญญา. (2559). กระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์ Grammaticalization .
กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- ชนิษฐา ไจมาโน. (2562). การสังเคราะห์และแนวโน้มการทำงานวิจัยด้านภาษาศาสตร์สังคม.
วารสารมังรายสาร, 7(1), 67-85.
- จรัสดาว อินทรทัศน์. (2539). กระบวนการที่คำกริยากลายเป็นคำบุพบทในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จิรัชย์ หิรัญรัตน์. (2550). การศึกษาความหมายของคำว่า เอา ในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จินดา วรรณรัตน์. (2563). สถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาภาษาในงานวิทยานิพนธ์ไทยช่วง
ทศวรรษ พ.ศ. 2550 - พ.ศ. 2560. รายงานการประชุมมหาดไทยวิชาการระดับชาติและ
นานาชาติ ครั้งที่ 9 ที่จัดขึ้นในวันที่ 20-21 กรกฎาคม 2561 ณ จังหวัดสงขลา.
- ชัชวดี ศรีลัมพ์. (2538). การศึกษามโนทัศน์ของคำว่า เข้า. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ชาภูมิ มณีนาวาชัย. (2559). การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำกริยา ไป เป็นคำบ่งชี้ทัศนภาวะ.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- หัตถดาว รักมาก. (2562). วิวัฒนาการการใช้คำว่า แก่ ในภาษาไทย. วารสารวรรณวิทัศน์, 19(2),
142-177.
- ธีรภัทร คำเที่ยง. (2563ก). สถานภาพการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้ภาษาไทย. วารสาร
ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 16(1), 71-97.
- _____. (2563ข). หน้าที่ทางไวยากรณ์และความหมายของคำว่า ชี้ ที่ปรากฏในภาษาไทย
ปัจจุบัน. วารสารภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม, 9(1), 57-75.
- นพรัฐ เสน่ห์. (2556). การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของ ด้วย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ).

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นพวรรณ เมืองแก้ว. (2556). **คำแสดงการขอร้องในภาษาไทย : การศึกษาตามแนวทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นันทริยา ลำเจียกเทศ. (2539). **คำไวยากรณ์ที่กลายมาจากคำนามเรียกอวัยวะและส่วนของพืชในภาษาไทยล้านนา.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นิตา จำปาทิพย์. (2557). **พัฒนาการของคำบอกปฏิเสธ บ่ มิ ไป ไม่.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ปิ่นกาญจน์ วัชรปณ. (2548). **อยาก : การศึกษาเชิงประวัติ.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ไพทยา มีสัจ. (2540). **การศึกษาคำช่วยหน้ากริยาที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ภคภต เทียมทัน. (2561). **พัฒนาการของคำว่า บน ในภาษาไทย.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- มนต์ชัย เดชะพิพัฒน์สกุล. (2552). **การศึกษาคำว่า ได้ ในภาษาไทย.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์. (2546). **การศึกษาเชิงประวัติของคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เมธาวี ยุทธพงษ์ธาดา. (2555). **การขยายหน้าที่และความหมายของคำว่า ตัว ตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึง พ.ศ.2551.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ราตรี แจ่มนิยม. (2546). **การศึกษาคำบุพบทที่กลายมาจากคำกริยาในภาษาไทย.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- รุ่งทิพย์ รัตนานุสร. (2549). **การขยายความหมายของคำกริยาแสดงการรับรู้ด้วยตาในภาษาไทย.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- รุ่งอรุณ ทิมขุนทดเถียร. (2545). **อนิยมสรรพนามและพจน์สรรพนาม : การศึกษาเชิงประวัติ.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- วรลักษณ์ วีระยุทธ. (2556). **การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า ไป ในภาษาไทย.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- วิจิตร ภาณุพงศ์. (2520). **โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิยะดา มีศรี. (2562). **การศึกษาเชิงประวัติหน้าที่ไวยากรณ์และความหมายของคำว่า อัน.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร, กรุงเทพฯ.

- ศุภชัย ตีระวิชัย. (2557). มโนทัศน์พื้นที่ในภาษาไทย : กรณีศึกษาคำว่า ‘หลัง’ ที่ปรากฏในเว็บไซต์
พื้นที่ปดอทคอม. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 6(1), 131-148.
- _____. (2561). สถานภาพงานวิจัยอุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ในภาษาไทย. **วารสารอักษรศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 40(2), 202-254.
- สมทรง บุรุษพัฒน์. (2537). **สถานภาพงานวิจัยภาษาศาสตร์ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงาน
คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- สัณห์ธวัช ธัญวงศ์. (2557). กระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำ ไว้. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สิริมาศ มาศพงศ์. (2557). ย้อนพินิจชีวิตคำบริภาษ : จาก พี่อ้าย สู่ ไอ้พี่บ้า. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธธีรภัศร์ บุรพาศิริวัฒน์. (2560). กระบวนการขยายความหมายของคำว่า เสือก ในภาษาไทย.
วารสารภาษาและภาษาศาสตร์, 36(1), 124-145.
- สุรีเนตร จรัสจรัสเกียรติ. (2551). ยัง : การศึกษาเชิงประวัติ. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต).
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- _____. (2555). พัฒนาการของคำว่า เป็น ในภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎี
บัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุวดี นาสวัสดิ์. (2552). ระบบการให้เกียรติที่สะท้อนจากคำขึ้นต้น คำสรรพนามบุรุษที่ 1 และ 2
คำลงท้าย และคำรับในราชศัพท์ไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สุวิไล เปรมศรีรัตน์. (2556). ภาษาศาสตร์ประยุกต์เพื่อการพัฒนา: พื้นคน พื้นภาษาในภาวะวิกฤต.
วารสารภาษาและวัฒนธรรม, 32(2), 4-18.
- โสภารวรรณ แสงไชย. (2537). **กริยารอง ขึ้น และ ลง ในภาษาไทย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- อันธิกา ธรรมนิยม. (2558). การศึกษาเชิงประวัติของคำ ไหน. **วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 15(2), 130-139.
- อิศเรศ ดลเพ็ญ. (2550). การศึกษาเปรียบเทียบคำว่า เอา ในสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และสมัย
ปัจจุบัน. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**, 24(3), 1-12.
- Givón, T. (2001). **Syntax: vol 1-2**. Amsterdam: Philadelphia: John Benjamins.
- Heine, B., & Reh, M. (1984). **Grammaticalization and Reanalysis in African
Languages**. USA: University of Virginia.
- Heine, B. & Kuteva, T. (2007). **the genesis of grammar: a reconstruction**. Oxford:
Oxford University Press.

Hopper, P. J., & Traugott, E.C. (2003). **Grammaticalization** (2nd Edition). Cambridge Textbooks in Linguistics. USA: Cambridge University Press.